

УДК 330.101.542:330.341.1

Кригульська Т.Б.¹, Губенко Д.С.²

¹ канд. іст. наук, доц. НУ«Запорізька політехніка»

² студ. гр. МТЕ-512 НУ«Запорізька політехніка»

ІННОВАЦІЙНІ ІДЕЇ В ГАЛУЗІ СУЧАСНОЇ МІКРОЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

Мікроекономіка вважалась абстрактною наукою, але в другій половині ХХ століття, завдяки дослідженням та досягненням лауреатів Нобелівської премії, вона все більше спрямовується на вирішення конкретних економічних завдань. Зміна реалій життя, складнощі у світі та формування нової економіки призводять до появи нових зв'язків та залежностей в економічній теорії, що пояснює постійний інтерес до здобутків лауреатів Нобелівської премії в галузі мікроекономічної науки.

Заслуговує на увагу внесок у дослідження ринків, який зробили вчені Джордж Акерлоф, Майкл Спенс та Джозеф Стігліц. Вони отримали Нобелівську премію в 2001 році за аналіз ринків з асиметричною інформацією. Їхні роботи довели, що розуміння асиметричної інформації допомагає краще розібратися у багатьох економічних явищах, включаючи безробіття та обмеження доступу до кредитів.

Французький економіст Жан Тіроль, досліджуючи конкретні ринки, запропонував нові інструменти та механізми регулювання олігополій з урахуванням особливостей галузей.

Нобелівські лауреати 2013 року американські економісти Юджин Фама, Ларс Петер Гансен та Роберт Шиллер заклали фундамент сучасного розуміння цін на активи, встановивши закономірності, які впливають на їх зміну.

Завдяки науковим дослідженням Енгуса Дітона (лауреат Нобелівської премії 2015 р.) нового розвитку набула теорія попиту. Енгус Дітон разом з професором економіки Джоном Мюльбауером розробили "ідеальну систему попиту". Дослідники розробили систему рівнянь, яка пояснює, яким чином різні товари розподіляються між домогосподарствами, а також, яким чином пов'язані споживання та бідність..

Засновником експериментального пошуку в мікроекономічних дослідженнях є Вернон Сміт, лауреат Нобелівської премії 2002 року. Йому належать висновки про те, що, по-перше, рівноважна ціна є апроксимацією різноманіття ринкових угод, але існують відхилення від ідеального рівноважного стану. По-друге, криві попиту і пропозиції на ринку мають ступінчастий характер, відображаючи реальну ситуацію. По-третє, ринки як оптимізатори інформації оцінюються за трьома умовами проведення аукціону: статична рівновага, циклічні зміни та хаотичні зміни в попиті і пропозиції.

У подальшому, натуральні експерименти, як аналіз ситуацій з реального життя, почали застосовувати і для розв'язання макроекономічних та соціально-економічних проблем, наприклад, для боротьби з безробіттям або для виявлення впливу мінімальної заробітної плати на кон'юнктуру ринку праці. Зокрема, у 2021 році Нобелівську премію отримали Девід Кард, Джошуа Ангріст та Гвідо Імбенс за використання методів натуральних експериментів у сфері економіки праці.

У другій половині XX століття почала розвиватися нова теорія - поведінкова економіка, засновниками якої є Г. Саймон та Д. Канеман. Поведінкова економіка досліджує вплив психологічних факторів на рішення людей у різних економічних ситуаціях. На сьогоднішній день поведінкова економіка продовжує розвиватися.

Герберт Саймон, Деніел Канеман, Річард Тейлор збагатили мікроекономічну науку, досліджуючи різні аспекти споживчого поведінки. Серед них - раціональність поведінки споживачів, прийняття рішень, вплив емоційних чинників на поведінку тощо. Американський економіст Герберт Саймон отримав Нобелівську премію з економіки в 1978 році за свою теорію обмеженої раціональності. Згідно з цією теорією, людям важко приймати раціональні рішення через обмежені ресурси для обробки інформації.

У 2002 році Деніел Канеман отримав Нобелівську премію з економіки за обґрунтування комплексного підходу до психологічних досліджень в економіці, особливо в умовах невизначеності. Він стверджує, що більшість людей приймає рішення на основі інтуїції, керуючись власним суб'єктивним досвідом та загальними стереотипами.

У 2017 році дослідження американського економіста Річарда Тейлера отримали Нобелівську премію в галузі економіки за внесок у поведінкову економіку, зокрема, у розроблення теорії підштовхування.

Таким чином, можна стверджувати, що мікроекономіка як складова частина сучасної економічної теорії успішно продовжує розвиватися не в останню чергу саме завдяки науковим напрацюванням, відзначеним Нобелівськими преміями, що пропонують актуальні концепції, проекти та ідеї, що мають велике значення як для теорії і методології науки, так і для вирішення проблем реальної економіки.